

НЕНУЖЕНЪ

Заспиваше въ леглото съсъ Рембо,
събуждаше се сутринята съ Бодлеръ.
И сложилъ пръстъ на Ото Вайнингерь
ругаеше безмилостно живота.
Мансардата за тебе бѣ Парнасъ,
и хората пълзѣха долу жалки.
Но ти не виждаше се, колко малъкъ
изглеждаше отъ шестия етажъ.

Отъ мъдрости се бѣ преситилъ;
И всичко вече бѣше подчертано
въвъ старитѣ подвързани романи,
където бѣ напраздно търсилъ смисълъ.
Сега минаватъ въ тѣпо безразличие
единъ следъ други днитѣ и годинитѣ,
и младостята ти, безъ да е дошла, премина,
удавена въвъ вино и въвъ стихове.

Сега за тебе всичко е ненуждно.
Ненуждни сж ти книгитѣ, картинитѣ.
Ненуждни сж ти днитѣ и годинитѣ
и ти самиятъ вече си ненуженъ.

ЕМИЛЪ КРЪСТЕВЪ

Али го гледа недоволено, но меко за стотенъ
пѣтъ може би повтаря:

— Не братче, нѣма кжде да ходимъ, тука
трѣбва да сме. Тукъ има повече нужда отъ насъ.
Ютко мълчи.

Мълчатъ и другитѣ.

Вечерникътъ прошумява въ клонитѣ на вишна-
та. Ютко взима своята саморъчно изработена «там-
бурка». Прекарва пръсти по четиритѣ жички, въ
тихата лѣтна нощъ се разпиляватъ скръбни звуци.
Ютко запѣва:

Ахъ, тежко ми е,
ахъ, тѣжно ми е,
циганинъ, циганинъ . . .

Али гледа мрака предъ себе си. Селото стих-
нало мълчи. Тѣнка синкава мъгла пълзи надъ рѣ-
ката. Мисълъта на Али не пълзи, тя тича по сте-
нитѣ, гърми въ грохота на труда, гори въ волната
кръвъ на своитѣ сънародници. Малкитѣ циганчета,
зѣпнали въ устата на Ютко, гълтатъ всѣка дума,
всѣки звукъ на «тамбурката». Циганитѣ и циган-
китѣ навели глави, наболи погледи въ твърдата
земя, мрачно слушатъ.

Майка ми е земята чужда,
татко ми е труда тежъкъ.
Ахъ, тежко ми е . . .
ахъ, тѣжно ми е . . .
Циганинъ, циганинъ . . .

Тежко диша стариятъ Усо, гърдитѣ му сви-
стятъ като продранъ ковашки мѣхъ, по чернитѣ му
мазни ланити текатъ сълзи.

— Ютко, сине, стига. Въ сърдцето ме боде
тая пѣсень.

— Е-ехъ дѣдо, Али! . . . — Скача чевърсто
Ютко, хваща своя приятелъ за раменетѣ, разтърсва

СРѢДИМЕНЪ ПОДАРЪКЪ

Въ снѣга те намѣрихъ, девице най-бедна,
въ снѣга те намѣрихъ бездушна почти...
Какъ злобно пишѣше фѣртуната ледна
и хлопаше ядно по всички врати!

Азъ, горъкъ хамалинъ, дома те отнесохъ
съ крилата на вихренъ, на мощенъ орелъ,
»подаръкъ срѣдзименъ«, така те нарекохъ,
на този, що радостъ въ свѣта не видѣлъ.

Подаръкъ срѣдзименъ! И ето години
живѣемъ въ бордея подъ кръстни тегла...
И ето години какъ брата ни гинѣ,
вси бедни, че ломи неволята зла...

Подаръкъ срѣдзименъ! Да идемъ при всички,
които притиска и хапе глада!

Да идемъ! Да бждемъ ний първитѣ птички,
за повече обичъ и радостъ въ свѣта!

ХРИСТО БОЯДЖИЕВЪ

го, вира се въ спокойния му погледъ, поривисто
повтаря — Али, братъ бжди ми, послушай ме,
боси да трѣгнемъ, пеша ще стигнемъ, тамъ да
отидемъ!

Али поглажда съ ржка кждравата коса на
Ютко, ошипва го по бузата.

— Не, Ютко, нѣма кжде да ходимъ, братче,
тука трѣбва да сме, тука има повече нужда отъ
насъ. — Млѣква. Сетне добавя. — А тая ти пѣсень
е по-добра отъ другитѣ.

Ютко потапя погледъ въ спокойнитѣ очи на
своя приятелъ, прибира тамбурката, мълчаливо се
отправя къмъ своята колиба. Разотиватъ се оста-
налитѣ, отнасятъ въ душиѣ си мжката на Ютко,
вѣрата на Али.

Али остава самъ. Луната изплава надъ »Вран-
човата чука«, оглежда лика си въ рѣката, полѣка
поема по стрѣмния небесенъ баиръ. Тогава задъ
търнениятъ плетъ, подъ землянката, нѣкой тихо до
три пѣти изсвирва. Али става.

— Ти ли си, Владко?

— Да! чакатъ ни.

Двамата се загубватъ въ нощта.

Ютко седналъ предъ своята колиба, зарѣялъ
погледъ въ тихата далечина на лѣтната нощъ, лѣе
мжката, копнежътъ на своята волна кръвъ.

Ахъ, тежко ми е,
ахъ, тѣжно ми е,
циганинъ, циганинъ! . . .

Селото заспива.

Никой не чува болката на Ютко, само Али я
разбира и луната разпиляла златото на своитѣ
меки коси милва черното лѣскаво лице на циганина.

Изъ „Земя и хлѣбъ“

Отчаянието е врагъ на народа. — Само онзи народъ ще успѣе и постигне добри и щастливи
дни, когато се бори и вѣрва въ щастливото си бждеще